

Representantforslag 99 S

(2011–2012)

fra stortingsrepresentantene Jørund Rytman, Arve Kambe, Hans Olav Syversen og Borghild Tenden

Dokument 8:99 S (2011–2012)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jørund Rytman, Arve Kambe, Hans Olav Syversen og Borghild Tenden om etablering av et eget «Regelråd»

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne vil at det skal være enkelt å starte, drive og eie næringsvirksomhet i Norge. Målet må være å minske de administrative kostnadene, som har oppstått på grunn av regler og skjemavelde, varig og med minst 25 prosent. Målet må også være å skape en merkbar og målbar forandring til det bedre i bedriftenes hverdag.

Offentlige regler, skjemaer og påbud har som regel en velmenende hensikt, men fører like ofte til unødige rapporteringskrav og kompliserte regelverk som er til hinder både for mennesker og bedrifter. Forslagsstillerne ønsker et nyskapende Norge. For forslagsstillerne er det et selvstendig mål at flere starter egen bedrift og at det skapes flere arbeidsplasser i nye og voksende næringer. Gjennom å skape et mer effektivt regelverk og dermed minske bedriftenes administrative byrder frigjøres tid og ressurser som i stedet kan brukes på gründervirksomhet og til å videreutvikle eksisterende bedrifter.

Regelforenkling i vid forstand er å finne enkle, kostnadseffektive og enhetlige regler som skaper gode rammevilkår for næringslivet. Regelforenkling betyr ikke at man skal ta bort regler som er nødvendige av hensyn til for eksempel miljø og helse. Det handler om en fornuftig vurdering av om eksisterende regelverk er hensiktsmessig med hensyn til de administrative byrder og krav de fører med seg, eller

om dette kan forenkles. Det er forslagsstillerne påstand at regelverk og administrative byrder nesten utelukkende kan bli enklere og allikevel oppnå sin hensikt.

Norsk næringsliv bruker 54 mrd. kroner på rapportering som følge av norske regler og skjemabelasting. Det innebærer at for hver prosent rapporteringsbyrden reduseres, frigjøres 540 mill. kroner til gründervirksomhet og videreutvikling av norske bedrifter. Det må, etter forslagsstillerne syn, være bra både for bedriftene og for muligheten til å skape flere arbeidsplasser og dermed få flere i arbeid.

Stortinget behandlet 11. mai 2010 et forslag (Dokument 8:61 S (2009–2010)) fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om etableringen av et eget norsk «Regelråd» etter svensk modell.

Bakgrunnen for forslaget var de gode erfaringene med et tilsvarende regelråd i Sverige og at etablering av et slikt regelråd nettopp var et av hovedtiltakene fra svenske myndigheters side for å nå en tilsvarende målsetting om 25 prosent reduksjon i skjema- og rapporteringsbelastningen for svensk næringsliv.

Det svenske Regelrådet er et uavhengig rådgivende organ, underlagt det svenske næringsdepartementet. Regelrådet har et eget sekretariat og består av representanter/styre med grunnleggende kunnskap om reglers effekter og belastning på næringsliv og bedrifter. Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nye regler og endringer i eksisterende regler som kan få betydning for bedriftenes administrative belastninger, konkurransefortrinn eller øvrige forhold. Regelrådet skal ta stilling til om forvaltningen har gjennomført tilstrekkelige konsekvensutredninger av reglene og gjøre selvstendige vurderinger om reglene oppnår sin ønskede effekt på en så enkel og kostnadseffektiv måte som mulig. Regelrådet skal også gjøre en vurdering av eventuelle konsekvensut-

redningers kvalitet og følge utviklingen generelt når det gjelder regjeringens arbeid med forenkling for næringslivet og gi råd og informasjon som kan fremme en kostnadseffektiv regel- og lovgivning.

Forslaget fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden (Dokument 8:61 S (2009–2010)) ble avvist av regjeringspartiene. Representantene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre stemte alle for å etablere et «Regelråd» etter svensk modell. Forslagsstillerne mener at forslaget er minst like aktuelt i dag og at det åpenbart ble avvist av regjeringspartiene på svikten- de grunnlag. I debatten om forslaget sa stortingsre- presentant Ingrid Heggø fra Arbeiderpartiet bl.a. at:

«Regjeringa har ein politikk med konsekvensut- greiing i forkant av lovendringar. Venstre står på at dei vil byggja opp byråkratiet med eit nytt regelråd, som skal sjekka ut lovreglane etter at dei er ved- tekne.»

Det har aldri vært hensikten at et regelråd skal et- terprøve vedtak etter at Stortinget har fattet dem, men de skal etterprøve utkast til lover og regler før de fremmes for lovgiver eller dem som er bemyndiget til å utforme regler og forskrifter. Nettopp det Ingrid Heggø selv viser til. Dessuten vil det være minimalt med byråkrati i forhold til nettopp det byråkratiet unødvendig regelverk medfører for landets bedrifter.

Forslagsstillerne har videre merket seg at statsråd Trond Giske anla en helt annen og åpnere tilnærming til forslaget. I brev, datert 12. mars 2010, til nærings- komiteen skriver statsråd Trond Giske bl.a.:

«Vi er kjent med at flere land, deriblant Sverige, har etablert uavhengige organer som gir råd til myn- dighetene om endringer av eksisterende regelverk og innføring av nytt regelverk. Vi følger erfaringene fra Sverige og andre land som har innført tilsvarende ordninger nøye. Vi trenger et godt og enkelt regel- verk som ivaretar viktige samfunnshensyn samtidig som det ikke gir unødvendige belastninger for nær- ingslivet.»

Dette er forslagsstillerne helt enige i. Det er også på det rene at Sverige utelukkende har gode erfaringer med sitt regelråd. Derfor er den opprinnelige mandatperioden for Regelrådet utvidet fra 31. desember 2010 til 31. desember 2014, og Regel- rådet har også nylig (25. august 2011, dir. 2011:75) fått et utvidet mandat til enda tydeligere å granske forslag og konsekvensutredninger ut fra hensikten med den foreslåtte regelendringen. Regelrådet skal også være en enda tydeligere rådgiver og veileder i nettopp hvordan konsekvensutredninger skal gjen- nomføres med den hensikt å gjøre regler og lover så formålstjenlige og enkle som mulig.

Det svenske Regelrådet la nylig (2. februar 2012) fram sin årsrapport for 2011 som ytterligere under- streker at Regelrådet fungerer godt og etter hensik- ten. Svenske regelutformere har skjerpet seg betyde- lig. I årsrapporten for 2011 framgår det at ca. 75 pro- sent av alle forslag til lover og regler fra regjeringen ble «godkjent» (mot 56 prosent i 2010).

I sin oppsummering av 2011 konkluderer det svenske Regelrådet bl.a. at andelen godkjente forslag har økt betydelig, mens andelen godkjente conse- kvensutredninger bare har økt marginalt. At mer enn annenhver konsekvensutredning underkjennes, er utilfredsstillende. Forhåpentligvis er den økte ande- len godkjente regler og forslag et bevis for en varig forbedring i regelutforming.

Videre skriver Regelrådet følgende:

«Den mest förekommande bristen i konsekvens- utredningarna – som också föranleder ett stort antal avstyrkanden – är att förslagens ekonomiska effekter är otillräckligt beskrivna. Det gäller beloppsmässiga beräkningar av administrativa kostnader men kanske särskilt hur förslaget i övrigt påverkar företagen. Andra brister är att en diskussion om alternativa lösningar och uppgifter om antalet berörda företag saknas.

När Regelrådet avstyrker ett förslag beror det nästan alltid på att de administrativa effekterna inte har beskrivits tillräckligt utförligt. Det kan alltså vara så att den bästa lösningen faktiskt har valts men att detta inte framgår av konsekvensutredningen. Det händer dock att Regelrådet avstyrker ett i och för sig väl beskrivet förslag med motiveringen att den valda lösningen framstår som onödigt krånglig»

Forslagsstillerne mener at dette neppe er en «sær- svensk» utfordring og at Norge bør etablere et tilsva- rende råd. Norge har behov for en uavhengig instans som kan kontrollere effekten av nye og endringer i eksisterende regler før de trer i kraft, også de conse- kvensutredningene som gjøres. Forslagsstillerne stil- ler seg uforstående til de påstandene som ble framsatt under behandlingen av Dokument 8:61 S (2009– 2010), bl.a. av statsråd Trond Giske om at:

«Så vidt jeg vet, har vi ingen indikasjon på at må- ten Norge organiserer arbeidet med konsekvensana- lyseser for næringslivet på, ikke fungerer godt nok.»

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen snarest etablere et eget «Regelråd» etter modell av tilsvarende organ i Sveri- ge.

11. april 2012